

XXXII. Halászati Tudományos Tanácskozás

2008. május 14-15. HAKI, Szarvas

A téli horgásztatási szolgáltatás ökonómiai értékelése

Békefi E. – Gyalog G. – Váradi L.
Halászati és Öntözési Kutatóintézet

Bevezetés

- A tógazdálkodás fejlesztésének új iránya a tevékenységek és bevételi források **diverzifikálása**, melyek elsődleges hajtóereje a gazdasági és társadalmi fenntarthatóság javítása.
  - A hagyományos piacok beszűkültek, a feltételek megváltoztak:
    - új értékesítési lehetőségek keresése.
  - A társadalmi elvárások változása:
    - árutermelés visszaszorul a szolgáltatási funkciókkal szemben.
- A horgásztatás és egyes a turizmushoz kapcsolt funkciók kielégítése a hazai halászati ágazat fejlesztésének egyik legfontosabb alapja.
- A fejlesztési programok sem csak a termelés egyoldalú növelésére, hanem a multifunkcionalitásban rejlő lehetőségek kihasználására irányulnak.

Bevezetés

Az összes eladott étkezési hal 3-5%-a saját horgásztóból, horgászszákmányként lett eladva —————> jelentős piacot képvisel és a jelentősége tovább nő.

- új horgásztavak kialakítása;
- horgászható halfajok bővítése;
- horgászási feltételek javítása;
- holt szezon kihasználása.

Célkitűzés

A téli horgásztatás jelentőségének a vizsgálata.

Aranyponty Zrt. Horgászcentrumának **téli horgásztatási** szolgáltatása:

- 2db melegvizes tó;
- Egész télen a leghidegebb napokon is űzhető a horgászat;
- A tavakba 25°C fokos termálvíz folyik be több ponton;
- A nagyobb tóban ponty, a kisebbikben pisztráng fogható.

Utazási Költség Módszer

- Elsősorban a rekreációs célú használathoz kapcsolódó értékek felmérésére használható.
- A módszer azon az egyszerű feltételezéseken alapul, hogy:
  - egy terület értékét megadják azok a költségek, amelyeket az emberek az odalátogatás érdekében kifizetnek;
  - az utazással eltelt idő is átváltható pénzre;
  - a fogyasztók valós, már megtörtént cselekedetei alapján becsülik az értékelt tevékenység iránti keresletet, illetve annak értékét.

Utazási Költség Módszer

- A (horgász) turista adott helyen horgászattal töltött napjainak számát az alábbi paraméterek befolyásolják:
  - A horgászattal kapcsolatban felmerülő **összes költség** (jegyár, útiköltség, az utazással töltött idő költsége);
  - **Szocioökonómiai paraméterek** (szabadidő eltöltésére vonatkozó preferenciák, jövedelmi helyzet, adott horgász hely ismertsége, stb.).
- Legegyszerűbb változata a **zonális utazási költség modell**, ami a különböző régiókból jövő horgászok relatív számát hozza kapcsolatba az útiköltséggel.

Felmérés

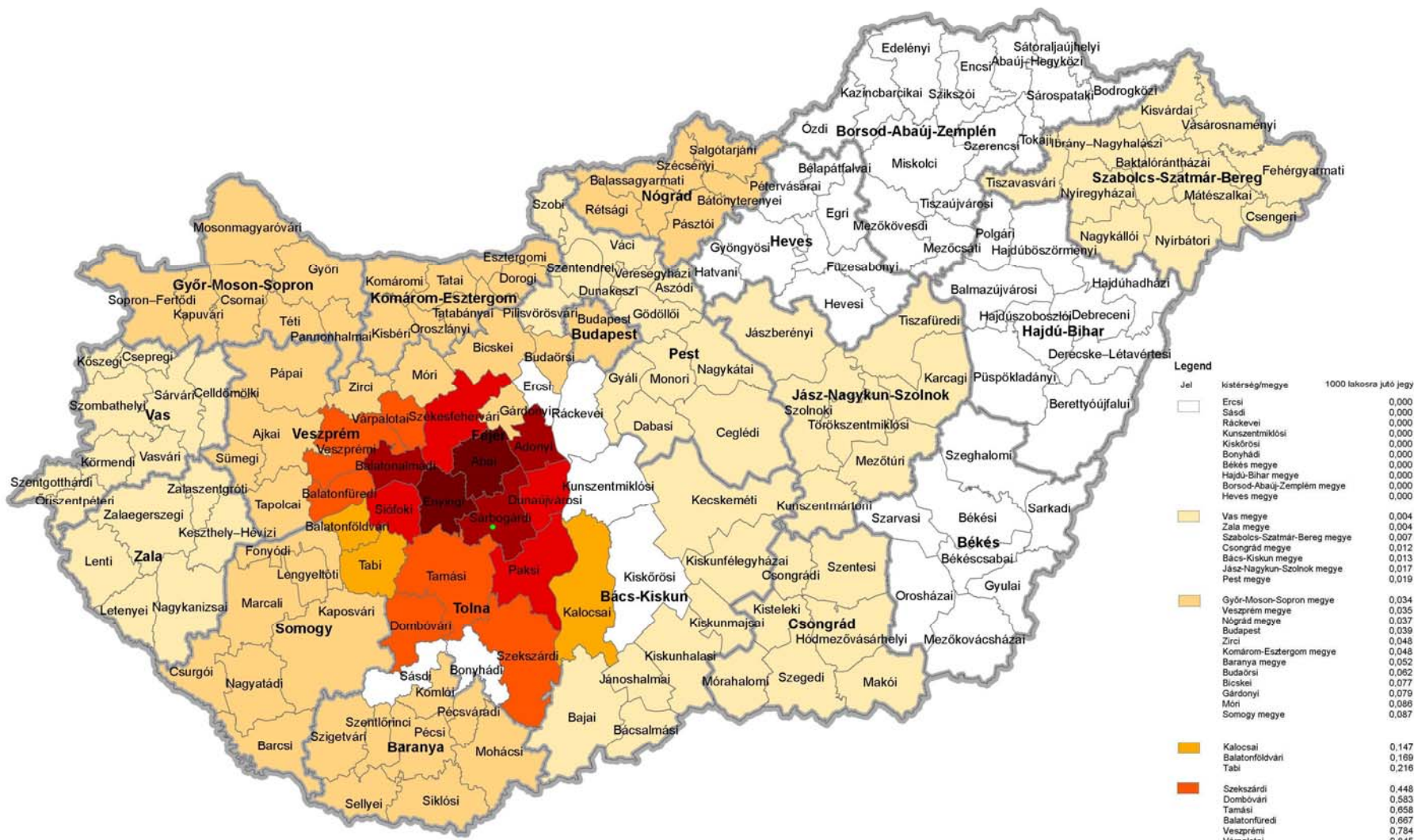
- Feltételeztük, hogy a látogatók csak horgászat céljából jöttek a vidékre;
- Feltételeztük, hogy a helyettesíthetőség alacsony;
- 37 zónába osztottuk a látogatókat
  - 19 statisztikai kistérség (90 km-en belül), 18 megyei szintű zóna
- Utazással töltött idő költsége (Chen et al., 2004, Gürlük et al., 2007):
  - 2007 évi nettó átlagos órabér 1/3-a
- Útiköltség meghatározása:
  - 2006. januári és 2007 januári átlagos üzemanyagárak alapján
  - 2,5 illetve 3 fővel számoltunk egy útra
- Az ismertség (mint szocioökonómiai paraméter) modellezésére, egy dummy változót is bevontunk a számításokba (Chen et al., 2004, Bülov et. al., 2007).

Utazási Költség Módszer

- Adatok alapján $\longrightarrow$ keresleti függvény meghatározása
- A becsült keresleti görbe alapján meghatározható a fogyasztói többlet, amely a horgásztatás, mint rekreációs tevékenység, illetve az abban bekövetkező változás értékét fogja jelenteni.

Eredmények

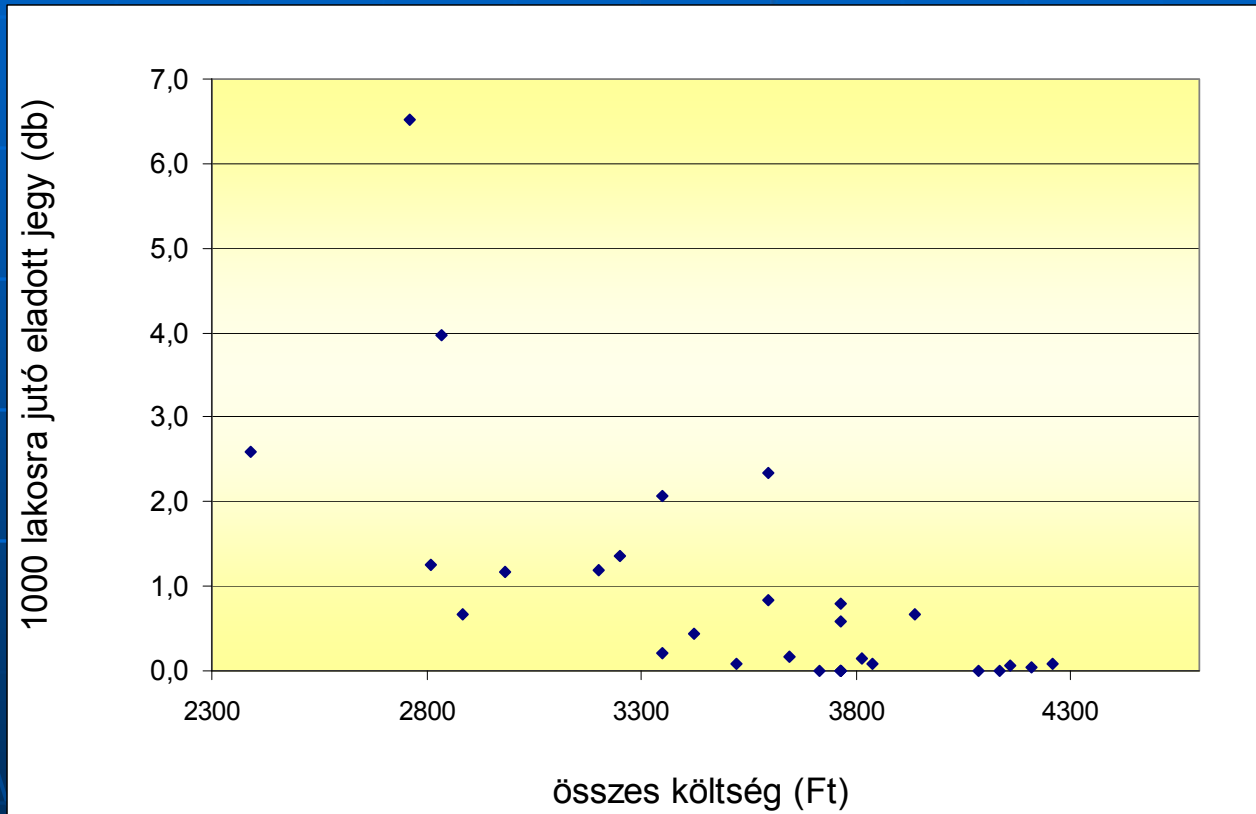
Jel	kistérség/megye	1000 lakosra jutó jegy
□	Ercsi	0,000
□	Sasdi	0,000
□	Ráckevei	0,000
□	Kunszentmiklósi	0,000
□	Kiskőrösi	0,000
□	Bonyhádi	0,000
□	Békés megye	0,000
□	Hajdú-Bihar megye	0,000
□	Borsod-Abaúj-Zemplén megye	0,000
□	Heves megye	0,000
□	Vas megye	0,004
□	Zala megye	0,004
□	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	0,007
□	Csongrád megye	0,012
□	Bács-Kiskun megye	0,013
□	Jász-Nagykun-Szolnok megye	0,017
□	Pest megye	0,019
□	Győr-Moson-Sopron megye	0,034
□	Veszprém megye	0,035
□	Nógrád megye	0,037
□	Budapest	0,039
□	Zirci	0,048
□	Komárom-Esztergom megye	0,048
□	Baranya megye	0,052
□	Budaörsi	0,062
□	Bicskei	0,077
□	Gárdonyi	0,079
□	Móni	0,086
□	Somogy megye	0,087
□	Kalocsai	0,147
□	Balatonföldvári	0,169
□	Tabi	0,216
□	Szekszárdi	0,448
□	Dombóvári	0,583
□	Tamási	0,658
□	Balatonfüredi	0,667
□	Veszprémi	0,734
□	Várpalotai	0,845
□	Dunaujvárosi	1,166
□	Szekesfehérvári	1,181
□	Paksi	1,257
□	Siofoki	1,367
□	Adonyi	2,067
□	Balatonalmádi	2,331
□	Sárbogárdi	2,589
□	Enyingi	3,964
□	Abai	6,516

Eredmények

Elsődleges függvény

Az összes költség és az 1000 lakosra jutó eladott jegy közötti kapcsolat
(statisztikai kistérségi szinten)

$$V = 4,287 - 0,00104 * TC + 1,674 * ID$$

V=eladott jegy/1000 lakos

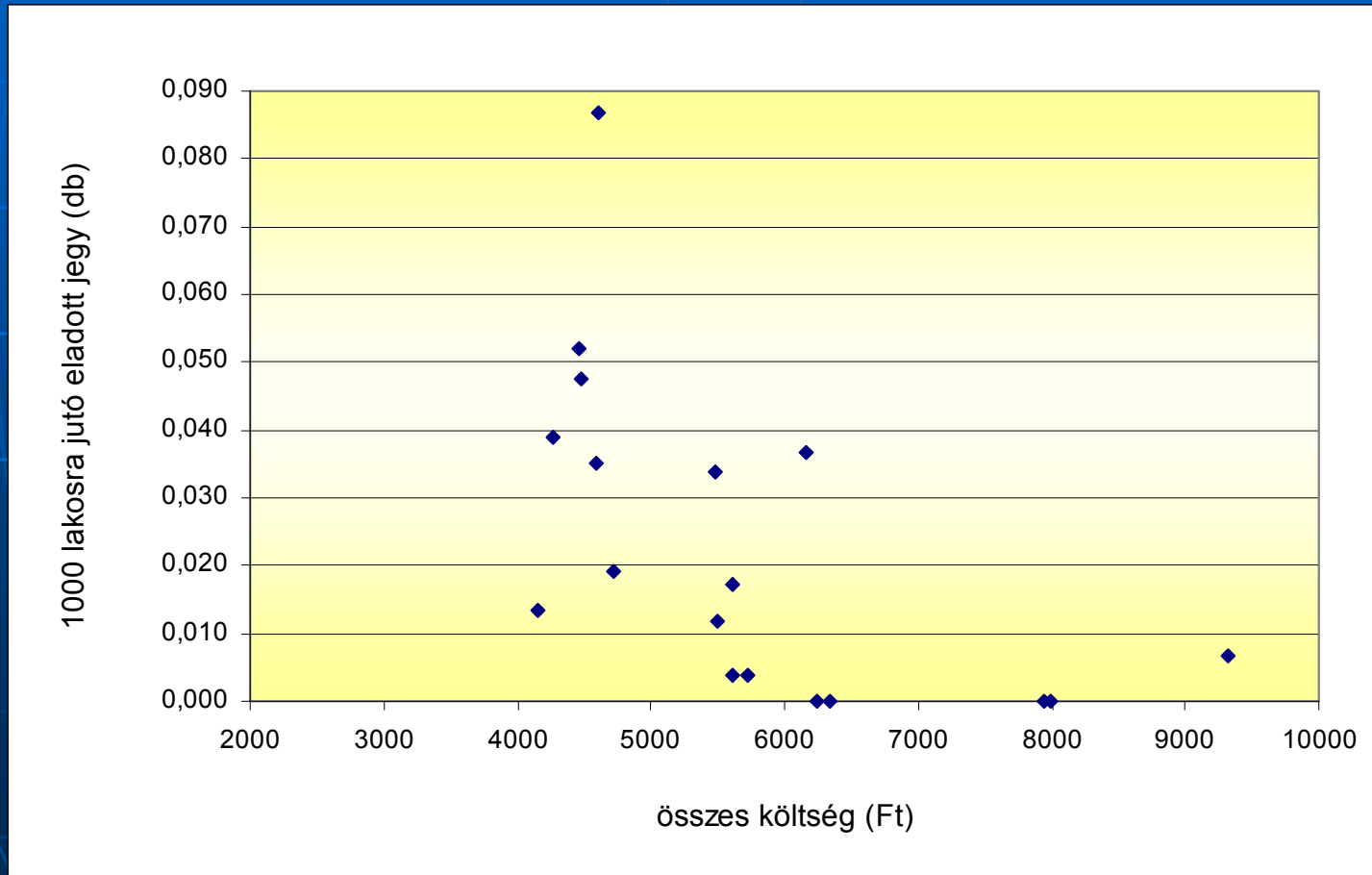
TC=összes költség (útiköltség+idő+jegyár)

ID= ismertségi változó

Eredmények

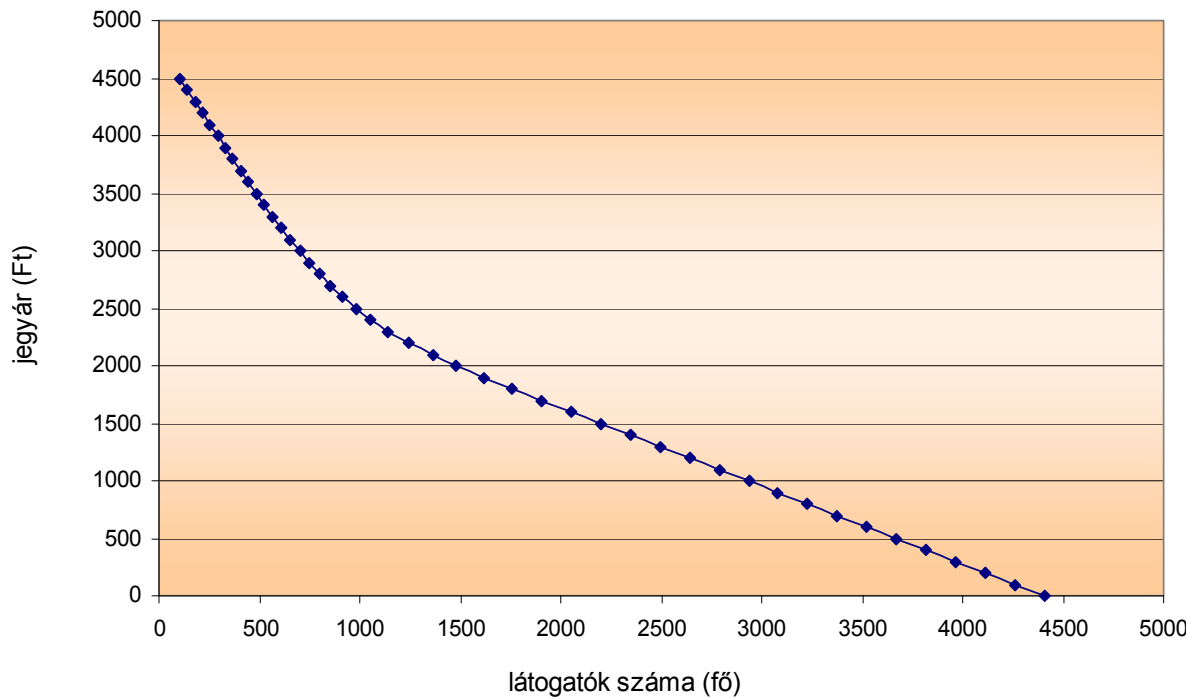
Másodlagos függvények

Az összes költség és az 1000 lakosra jutó eladott jegy közötti kapcsolat.
(megyei szinten)

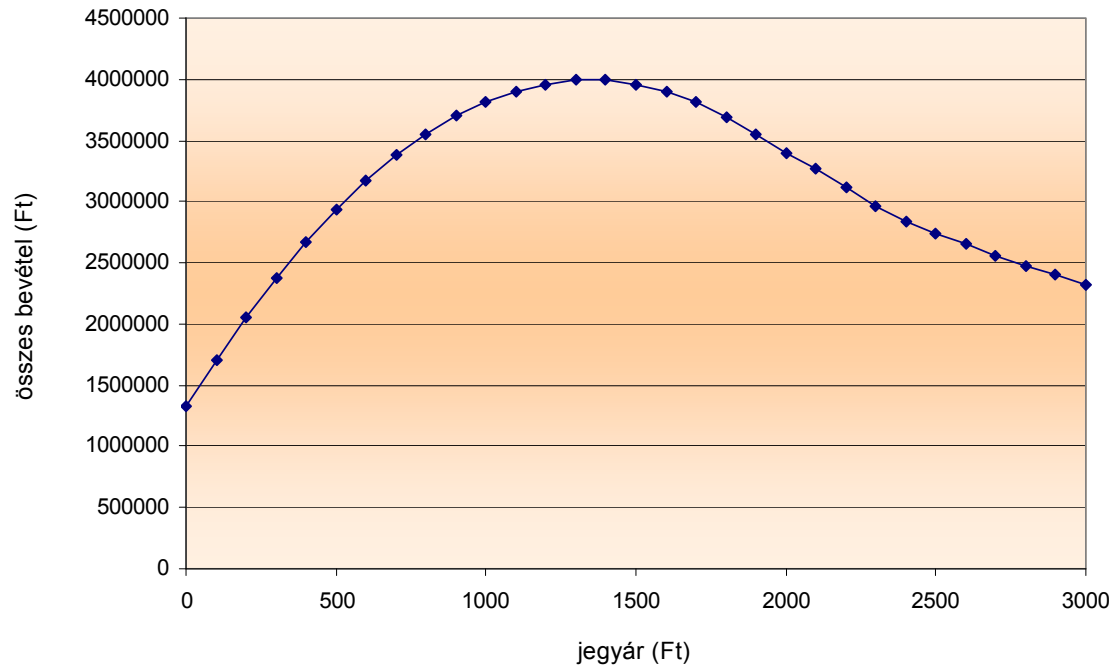

Eredmények

A látogatók száma és a különböző jegyárak közötti összefüggés.

Az összes bevétel alakulása a különböző jegyárak függvényében.

Következtetések

- A téli horgásztatási szolgáltatás kereslete alacsony;
- Leginkább a horgászcentrum térségében lakók használják ki ezt az egyedi szolgáltatást.
- A modell szerint:
  - maximális bevétel 1400 Ft-os jegyárak mellett érhető el;
  - a jegyáron kívül minél nagyobb az egy főre eső profit (pl.: büfé használat, horgászbolt használata, egyéb szolgáltatás kihasználása) annál kisebb jegyár alkalmazása indokolt;
  - összes fogyasztói többlet és a maximális bevétel között nagy a különbség így indokolt lehet a „piac” szegmentálása (pl.: közeli települések lakóinak árkedvezmény nyújtása).

Köszönöm a figyelmüket!